

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Jord & Affald
J.nr. MST-789-00052
Ref. UH/KAVJE/HEOKH/
KASMI
Den 22. januar 2013

Høringsnotat

vedrørende Lov om ændring af lov om forurenede jord (Offentlig indsats over for jordforurening, der kan have skadelig virkning på vand eller natur, og nedlæggelse af Depotrådet m.v.)

Lovudkastet blev sendt i ekstern høring med e-mail af den 7. december 2012 med frist for at afgive høringssvar den 11. januar 2013.

Der har desuden været afholdt et høringsmøde om lovforslaget den 7. januar 2013.

Udkastet blev sendt til høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

Miljøministeriet har modtaget i alt 13 høringssvar, hvoraf 4 myndigheder og organisationer oplyser, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget, eller at man ønsker lovforslaget velkomment.

Følgende høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslaget:
Advokatrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Affaldsforening, Danske Regioner, DANVA, Datatilsynet, DI, KL, Landbrug og Fødevarer og Realkreditforeningen.

Følgende høringssvar har oplyst, at de ikke har bemærkninger til udkastet til lovforslaget:
Forbrugerrådet, Konkurrencerådet, energi- og olieforum (eof), Rigsrevisionen.

Høring

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar. Miljøministeriets bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Svarene har især berørt følgende punkter:

- De foreslåede ændringer af lovens formålsbestemmelser
- De foreslåede ændringer af lovens indsatsområder
- Vurderingen af lovforslagets konsekvenser og økonomi

Foruden de ændringer, som høringssvarene har givet anledning til, er der foretaget visse redaktionelle og lovtekniske ændringer af forslaget i forhold til høringsudgaven af 7. december 2012.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar til de ovennævnte punkter og Miljøministeriets kommentarer hertil.

1. Generelle kommentarer

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder det yderst positivt, at man gennemfører en mere systematisk og dækkende kortlægning, samt at natur og miljø bliver inddraget på lige fod med menneskers sundhed.

Dansk Affaldsforening er positiv over for, at Miljøministeriet nu ændrer jordforureningsloven, så regionerne fremadrettet kan tage hånd om f.eks. de gamle forurenende lossepladser, som potentielt truer vandmiljø og internationale naturbeskyttelsesområder.

Danske Regioner finder det rigtigt at ændre jordforureningsloven, således at forureninger, der truer natur og overfladevand håndteres systematisk, som det i dag er tilfældet med forureninger, der truer grundvand og menneskers sundhed, og forudsætter, at opgavens omfang afgrænses således, at den kan gennemføres inden for rammen.

DANVA anerkender behovet for øget indsats overfor en lang række depoter, der truer nært ved liggende overfladevand. Det er dog DANVAs opfattelse, at midlerne til dette forsømt område ikke må tages fra de stærkt begrænsede midler, der i dag anvendes til indsats over for depoter, der truer grundvandet.

DI har ikke generelle kommentarer til de foreslåede ændringer.

KL finder det positivt, at der iværksættes en revision af jordforureningsloven. Set fra et miljømæssigt perspektiv hilses lovforslaget velkommen.

Landbrug & Fødevarer finder overordnet formålet med lovændringen – at sikre fuld overensstemmelse mellem prioriteringen af den offentlige indsats efter jordforureningsloven og vand og natura 2000-planerne – yderst relevant.

Realkreditforeningen har ikke bemærkninger til de påtænkte ændringer i forhold til myndighedsudøvelsen, da de anser ændringerne som logiske i forhold til den strukturelle udvikling.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet har noteret sig, at der overordnet set er en positiv holdning til lovforslaget, men at der også er kritiske kommentarer til dele af indholdet. Disse behandles i de følgende afsnit.

2. Lovens formål i relation til overfladevand og natur, § 1, nr. 2 og 3 (lovens § 1 og 2)

Advokatrådet bemærker, at bemærkningerne til udkastets nr. 28 og 32 er vanskeligt forenelige med bemærkningerne til nr. 2 og 3, da det i bemærkningerne til nr. 28 og 32 anføres, at ændringerne i disse bestemmelser "...betyder .. at overfladevand bliver beskyttelsesobjekt". Det er Advokatrådets opfattelse, at det

bør afklares inden fremsættelse af lovforslaget, hvorvidt den udtrykkelige nævnelser af overfladevand indebærer eller ikke indebærer materielle ændringer.

Danske Regioner foreslår, at den nye formulering af § 1, stk. 1, ændres til: "natur, overfladevand, grundvand og menneskers sundhed", og tilsvarende de andre steder i loven, hvor formuleringen anvendes, da det vurderes at være mere dækkende for lovens indhold. Danske Regioner finder det specielt uheldigt at fjerne ordet "grundvand", da det forventes, at beskyttelsen af grundvandet vil stå for omkring 75 % af de fremtidige udgifter på jordforureningsområdet, og da ordet "miljø" for de fleste mennesker vil lede tanken hen på natur og ikke på grundvand.

KL anfører, at med den nye formulering af formålsparagraffen nedtones beskyttelsen af grundvandet, idet grundvandet bliver en del af begrebet miljø, som sidestilles med natur og menneskers sundhed. På den anden side er den offentlige indsats udvidet til at omfatte alle forureninger eller forureningskilder, der kan have skadelig virkning på grundvand. Tidligere var den offentlige indsats begrænset til grundvand i områder med særlige drikkevandsinteresser eller indvindingsopland for et alment vandforsyningsanlæg. Med det nuværende forslag vil man ikke længere ud fra en almindelig ordlydsfortolkning kunne udlede, at grundvandet også er et beskyttelsesobjekt, der skal inddrages ved administration af loven. Dette skal man fremover udlede af bemærkningerne til lovforslaget, hvor det fremgår, at grundvandet skal anses for at være en del af miljøet. KL mener derfor, at forslaget bør ændres, så alle beskyttelsesobjekter fremgår af formålsparagraffen.

KL anfører videre, at man kan få det indtryk af formuleringen i det nye lovforslag, at grundvand ikke længere er beskyttet gennem jordforureningsloven, da grundvand bliver "skrevet ud" af formålsparagraffen. Det fremgår dog på side 17 i bemærkningerne, at grundvand nu bliver betragtet som "en del af miljøet" - hvor overfladevand er "en del af naturen". KL's sekretariat stiller forslag om at grund- og overfladevand indskrives i § 1, stk. 1 igen, idet det i forbindelse med såvel påbud, tilladelser, jordflytninger m.m. er vigtigt at kunne henvise til formålsparagraffer, hvor alle beskyttelsesparametre er nævnt.

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at det i høringsmaterialet er fyldestgørende belyst, hvilke konsekvenser udvidelsen af lovens formålsbestemmelse vil have.

Miljøministeriets bemærkninger:

Med den foreslåede ændring af lovens formålsbestemmelse tilsigtes ikke nogen udvidelse af lovens formål i forhold til den nugældende formulering.

Den foreslåede ændring af lovens § 1 har alene til formål at tydeliggøre, at indsatsen mod jordforurening også kan ske af hensyn til andre natur- og miljøinteresser end drikkevandsinteresser.

Grundvandet og drikkevandsinteresser er således en del af miljøet på samme måde som hidtil, ligesom beskyttelsen af grundvandet ligeledes er uændret en del af lovens formål.

Miljøministeriet finder derfor ikke anledning til at ændre den foreslåede formulering. Ministeriet er dog enig i Advokatrådets betragtninger i relation til lovforslagets bemærkninger, som derfor er tilrettet i overensstemmelse hermed.

3. Grundvandsforurening, der ikke kan henføres til en jordforurening, § 1, nr. 3 (lovens § 2 og § 17)

Advokatrådet kan ikke af udkastet udlede nogen særlig begrundelse for, at kortlægning i denne situation skal kunne udelades, sådan som det er beskrevet i bemærkningerne til § 1, nr. 16 (vedr. § 17). Da det efter Advokatrådets opfattelse er væsentligt for retssikkerheden, at retsstillingen er kendt for ejeren af en forurenede ejendom, anbefaler Advokatrådet, at den foreslåede undtagelse for forureninger omfattet af kap. 4b undlades, således at sådanne forureninger inddrages under den offentlige indsats via kortlægning af (grundvands)forureningen – analogt til de tilfælde, hvor påbud efter lovens kapitel 5 må opgives/ikke kan håndhæves.

Danske Regioner finder, at rækkevidden af bestemmelsen i § 1, nr. 3, er uklar, og den løser kun en lille del af en langt større generel udfordring i forhold til at registrere og håndtere grundvandsforureninger, der ikke kan henføres til en punktkilde. Danske Regioner foreslår i denne forbindelse, at alle grundvandsforureninger, hvor der ikke kan findes en punktkilde, men som ud fra deres karakter må antages at stamme fra en sådan, omfattes af den offentlige indsats.

DI undrer sig over, at ændringen vedrørende IE-direktivet ikke var med i IE-direktivlovpakken i december 2011, hvor der også optrådte ændringer til jordforureningsloven.

Realkreditforeningen bemærker, at der i de tilfælde, hvor en virksomhed, herunder en landbrugsvirksomhed med husdyrhold, som going concern er overtaget på tvangsauktion eller taget til brugelighed af en ufyldestgjort pantnaver – fx et realkreditinstitut, kan rettes krav om ophørsforanstaltninger mod en driftsherre, der ikke har ansvar for udslippet/skaden. Realkreditforeningen tilføjer, at det naturligvis er en bekymring, der alene vil vedrøre efterspillet af udslip, der indtræffer efter 7. januar 2013, da det fremgår at tidligere forekomster vil blive omfattet af den offentlige indsats.

Miljøministeriets bemærkninger:

Den foreslåede ændring af § 2, stk. 1, og § 17, stk. 2, har til alene formål at sikre, at grundvandsforureninger, som ikke kan henføres til en jordforurening, omfattes af den offentlige indsats, hvis forureningen er sket før den 7. januar 2013.

Det er derimod ikke formålet at sikre, at lovens øvrige bestemmelser, som tager sigte på en regulering af jordforureninger, skal finde anvendelse på disse grundvandsforureninger, som ikke kan henføres til en jordforurening. Det er baggrunden for, at grundvandsforureningerne ikke foreslås omfattet af bl.a. reglerne i kapitel 2 om kortlægning.

Miljøministeriet finder derfor ikke anledning til at ændre lovforslaget som foreslået af Advokatrådet og Danske Regioner, men har i stedet tilrettet bemærkningerne, så baggrunden for og rækkevidden af de foreslåede bestemmelser tydeliggøres.

Det bemærkes i den sammenhæng i øvrigt, at et areal, hvorpå der identificeres en grundvandsforurening, kan kortlægges på vidensniveau 2, hvis der samtidig er en jordforurening på arealet, som kan begrunde en sådan kortlægning. Herudover bemærkes det, at de pågældende arealer kan kortlægges på

vidensniveau 1, hvis der ikke er viden om, hvorvidt den pågældende forureningskilde har medført en jordforurening.

Til DI's forundring over, at ændringen vedrørende IE-direktivet ikke var med i IE-direktivlovpakken i december 2011, hvor der også optrådte ændringer til jordforureningsloven, bemærkes, at IE-direktivlovpakken havde til formål at gennemføre IE-direktivet, mens de aktuelle bestemmelser som anført alene har til formål at sikre, at grundvandsforureninger, som ikke kan henføres til en jordforurening, omfattes af den offentlige indsats (hvis forureningen er sket før den 7. januar 2013).

Miljøministeriet er enig med Realkreditforeningen i, at grundvandsforureninger, som ikke kan henføres til en jordforurening, med forslaget vil omfattes af den offentlige indsats, hvis forureningen er sket før den 7. januar 2013, og hvis der i øvrigt ikke er en ansvarlig driftsherre eller forurenere.

4. Ændringen af indsatsområderne, § 1, nr. 5, 7, 8 m.v. (lovens § 6 og § 8)

Advokatrådet bemærker, at der i bemærkningerne til § 1, nr. 8, refereres til, at vilkår kan stilles alene som følge af, at der på en ejendom konstateres et hot-spot. Advokatrådet peger i den forbindelse på, at det fremgår af lovens § 8 og MAD 2010.2549 (Nimbuspark-sagen), at der ikke kan stilles vilkår i forbindelse med en § 8 tilladelse, medmindre projektet væsentligt fordyrer en (snarlig) offentlig indsats.

Dansk Affaldsforening mener, at det er vigtigt, at der først og fremmest skabes et overblik over, hvor stort et problem de gamle lossepladser udgør. Målet må være, at man får identificeret de kritiske stoffer og lossepladser, og at pengene bruges bedst der, hvor der er et presserende problem i forhold til sikring af miljøet og menneskers sundhed.

Dansk Affaldsforening anmoder Miljøministeriet om at udarbejde et sæt danske miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer i tilknyttede ferske overfladevandområder som vi ligeledes har for hhv. jord, luft og vand og at overveje, hvilke stoffer der bør inddrages ved en risikovurdering af en evt. overfladeforurening.

Danske Regioner anfører, at den nye formulering: "have skadelig virkning på grundvand" er bredere end i dag, og at den, hvis den ikke afgrænses yderligere, vil medføre en meget betydelig udvidelse af opgaven, idet begrebet indsatsområder ikke længere begrænses til områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande for almene vandforsyningsanlæg. Danske Regioner tilføjer, at ændringen må antages at udløse betydeligt flere § 8-tilladelser.

Danske Regioner finder det afgørende at fastholde intention om, at alle forureninger i videst muligt omfang håndteres i samme systematiske forløb af såvel økonomiske grunde som af hensyn til en samlet prioritering og mulighederne for at gennemføre den samlede opgave på en ressourceeffektiv måde.

Danske Regioner gør opmærksom på, at det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 7, at Miljøministeren kan fastsætte tidsfrister for fastlæggelse af arealer efter Jordforureningslovens § 6, stk. 1. I de øvrige lovbemærkninger og i de økonomiske skøn er det forudsat, at der alene fastsættes nye tidsfrister for de i § 6, stk. 1, nr. 3 og 4, nævnte områder.

KL finder det positivt, at § 6 ændres således, at der generelt tages hensyn til skadelig påvirkning af grundvand og overfladevand. KL påpeger – og uddyber med en række detaljerede bemærkninger – det synspunkt, at de foreslåede ændringer til § 6 udvider den offentlige indsats til at omfatte forureninger og forureningskilder, der kan have skadelig virkning på "alt" grundvand, hvor den nu er begrænset til grundvand i områder med særlige drikkevandsinteresser eller indvindingsoplande, samtidig med, at det ikke fremgår klart af bemærkningerne til lovforslaget, at det forholder sig sådan.

KL mener, at en overordnet prioritering mellem hovedemnerne i § 6, stk. 1, med fordel kunne fremgå af loven, så alle aspekter tilgodeses.

KL hilser velkomment, at der i § 8, stk. 4, nr. 2, efter grundvandet indsættes: "overfladevandet eller for internationale naturbeskyttelsesområder". Dette er efter KLs mening en præcisering som giver kommunen mulighed for bedre at stille vilkår i forhold hertil, hvilket er en ændring, som er relevant, og som er i tråd med en helhedstankegang.

Landbrug & Fødevarer anmoder om, at der i lovforslaget fastlægges overordnede retningslinjer for indholdet af den påtænkte bekendtgørelse. Landbrug & Fødevarer finder generelt, at brugen af bestemmelser, hvor miljøministeren gives hjemmel til at udmønte centrale kriterier for lovens gennemførelse, uden nærmere retningslinjer fastlagt i loven, er dybt problematiske.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet har – i overensstemmelse med Advokatrådets overordnede betragtninger – tilrettet lovforslagets bemærkninger, således at det fremgår, at der som hidtil kan stilles vilkår efter § 8, stk. 4, nr. 2, for at sikre, at risikoen for grundvandet eller nu også overfladevandet eller det internationale naturbeskyttelsesområde ikke øges. Det bemærkes i den forbindelse, at der fortsat kan stilles vilkår om, at anvendelsen eller arbejdet skal foregå på en nærmere bestemt måde, således at en senere offentlig indsats ikke umuliggøres eller fordyres væsentligt, jf. § 8, stk. 4, nr. 3.

Miljøministeriet er enig i Dansk Affaldsforenings synspunkt om, at det er vigtigt, at der først og fremmest skabes et overblik over, hvor stort et problem de gamle lossepladser udgør. I jordforureningsloven anvendes betegnelsen "forurenede arealer", og den dækker blandt andet de gamle lossepladser. Hovedparten af de forurenede arealer er allerede kortlagt i det arbejde, regionerne og tidligere amterne har udført i medfør af lov om forurenede jord, men den skete kortlægning er overvejende sket med fokus på, om forureningen kan medføre skadelig virkning på grundvandsressourcerne. Det nye i lovforslaget er, at der nu også skal fokuseres på risiko for overfladevand i den systematiske kortlægning, og en af tankerne med lovforslaget er netop, at der i de første år skal tilvejebringes et overblik over, hvor stort problemet er.

Til Dansk Affaldsforenings anmodning om, at Miljøministeriet udarbejder et sæt danske miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer i overfladevandområder, bemærkes, at der allerede foreligger sådanne miljøkvalitetskrav i bekendtgørelse nr. 1022 af den 31. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. Miljøministeriet har tydeliggjort dette i lovbemærkningerne.

Miljøministeriet er enig i de uklarheder, Danske Regioner, KL og Landbrug & Fødevarer påpeger i udkastet til lovbemærkningerne, som nu er tilrettet således, at det bl.a. fremgår tydeligt, at det med lovforslaget ikke er hensigten at udvide grundvandsindsatsen ud over den indsats, der har til formål at løse problemerne for den almene vandforsyning og overfladevand og natur.

Til Danske Regioners ønske om at fastholde intention om, at alle forureninger i videst muligt omfang håndteres i samme systematiske forløb, og til KLs forslag om at lade en overordnet prioritering mellem hovedemnerne i § 6, stk. 1, fremgå af loven bemærkes, at hensynet til grundvand og hensynet til overfladevand vil være ligestillede hensyn i jordforureningsloven. Lovforslagets formål om, at regionernes offentlige indsats fremover skal stemme overens med vandplanerne, forventes at medvirke til at sikre, at der sker en fornuftig samlet prioritering af indsatsen over for det grundvand, der skal kunne anvendes til drikkevandsforsyning og det grundvand, der strømmer til overfladevandsområder. Inden for de rammer, vandplanerne vil afstikke fremover, kan regionerne fortsat selv prioritere.

Til Danske Regioners spørgsmål om, hvorvidt der fastsættes tidsfrister for regionernes fastlæggelse af alle de i § 6, stk. 1, nævnte områder, eller om der alene fastsættes tidsfrister for de i nr. 2 og 3 nævnte områder, bemærkes, at der med lovforslaget foreslås indført en hjemmel til, at miljøministeren kan fastsætte tidsfrister for alle de i stk. 1 nævnte områder, men at det aktuelt kun er hensigten at fastsætte tidsfrister for de i stk. 1, nr. 2 og 3, nævnte områder.

5. Registrering af jorddata, § 1, nr. 9-15 m.v. (Lovens § 12 a, 14 og 15 m.fl.)

DANVA finder, at forslaget om at samle den eksisterende viden om jordforurening i et samlet offentligt, digitalt register frem for matrikelregisteret er et stort skridt frem mod et bedre overblik på området. Dette vil dels kunne bruges til at målrette oprydningsindsatsen, dels være med til at give et bedre beslutningsgrundlag i forhold til nuværende og fremtidige indvindinger af vand til drikkevandsformål.

Danske Regioner finder det hensigtsmæssigt at ændre kravene om indberetning, således at alle oplysninger indberettes til samme digitale offentlige register. Det er dels en mindre administrativ forenkling, dels en forenkling for borgene, der får mulighed for at finde alle tilgængelige oplysninger om jordforurening i samme it-system.

Datatilsynet bemærker, at persondatalovens bestemmelser ikke ses at være til hinder for den påtænkte flytning af allerede offentliggjorte oplysninger fra ét online register til et andet.

KL bemærker, at det synes at være en god løsning at flytte offentliggørelsen af oplysninger om forureningskortlagte arealer fra matrikelregisteret til DKjord, da det giver mulighed for flere oplysninger samt øget adgang til oplysningerne for borgere, ejendomsmæglere, myndigheder mv. KL finder det dog vigtigt endnu en gang at pointere, at ændringen af § 14 bør forudsætte, at kommunerne får fuld læse- og skriveadgang til DKjord. Det bør derfor forudsættes, at trin 4 i DKjord projektet implementeres fuldt ud, således at kommunerne får den fulde adgang til systemet. Med lovens ikrafttræden bør beslutningen om kommunernes adgang til DKjord således revurderes i forhold til Miljøportalen.

KL finder det fornuftigt, at det fremover kun er oplysningen om arealernes status som kortlagt, der skal udgå af registeret, når et areal udgår af kortlægningen, og ikke som hidtil hele arealet. Det betyder, at har et areal én gang været kortlagt, vil det fremgå af registeret, men naturligvis med den status at arealet er udgået af kortlægningen. KL er således positiv over for, at ændringen sikrer viden om arealernes historik og samtidig skaber overensstemmelse til de oplysninger, som man vil få, hvis man henvender sig til myndighederne.

KL bemærker, at det er bedre for kommunerne, at data fremover skal ind i et digitalt offentligt register frem for matrikelregisteret. Når data gemmes på samme måde, bliver samkørsler mellem kommunale og regionale data meget lettere.

Realkreditforeningen anser de påtænkte ændringer, der tilsammen angår samlingen af registreringer i henhold til loven, og herunder nuanceringen af kortlagte arealer gennem ophævelsen af gældende § 12 a, stk. 5, i ét digitalt, offentligt register under Miljøportalen for hensigtsmæssige. Det er dermed muligt at tilgå alle relevante oplysninger på området, og herunder miljødata, gennem én indgang, og det vil øge brugersikkerheden og gennemsigtigheden i forhold til informationsdeling mellem brugerne, og herunder også Realkreditforeningens medlemmer. Realkreditforeningen er tilfreds med, at det fremover kan ses i det digitale register, hvilke arealer der har været registreret, uanset at disse i mellemtiden er afmeldt kortlægningen. Det vidner om, at der nu er indtruffet en modenhed i ordningen, som beforder løsninger frem for bekymring. Viden om historik kan netop være relevant, uanset at kortlægningen er uaktuel, ikke mindst til i forhold over for omverdenen at påvise, at der aktivt er taget stilling til en forekomst eller mistanke.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet har noteret sig, at der er stor tilslutning og mange positive bemærkninger til forslaget om at ændre § 14 og dermed samle alle jorddata i et samlet, offentligt, digitalt register.

Til KLs ønske om fuld læse- og skriveadgang til DKjord, bemærkes, at kommunerne allerede i dag har mulighed for at hente data fra DKjord. Miljøministeriet arbejder for, at der findes en løsning for kommunernes skriveadgang til DKjord i samarbejde med de andre parter bag Miljøportalen. Kommunerne er repræsenteret i dette arbejde. Miljøministeriet mener ikke, at kommunernes fulde adgang til DKjord skal være en forudsætning for, at § 14 ændres. Dette må også ses på baggrund af, at Danmarks Miljøportal arbejder med en trinvis strategi for udviklingen af DKjord. Trin 1 og 2 er allerede gennemført og har omhandlet oprettelse af databasen, DKjord, samt at give adgang til data til Miljøstyrelsen og andre. Trin 3 er den nu foreslåede løsning for ændring af § 14, mens trin 4 omhandler kommunernes fulde adgang til DKjord.

6. Nedlæggelse af Depotrådet, § 1, nr. 24 m.v. (Lovens § 24 m.fl.)

DANVA bemærker, at de årlige afrapporteringer fra Depotrådet har givet et grundigt overblik over indsatsen på området, og at møderne i rådet har medvirket til at fremme fornuftige løsninger på området. Et netværk vil givet kunne tilføje nye aspekter til arbejdet, men DANVA frygter, at den mere uformelle opbygning kan fjerne noget af den gennemslagskraft, som Depotrådet har haft i forhold til reel politisk indflydelse på området. Det er således problematisk, at den rådgivende funktion, som Depotrådet har i dag, bortfalder og afløses af et uformelt

netværk. DANVA kan derfor ikke støtte en nedlæggelse af Depotrådet. Såfremt man alligevel fastholder forslaget om en nedlæggelse, så foreslår DANVA, at Depotrådet i det mindste opretholdes i en periode, mens der indhøstes erfaringer med netværksmodellen.

DN kan se det logiske i nedlæggelsen af Depotrådet qua de andre ændringer, og DN ønsker at deltage i det foreslåede netværk.

KL har ingen umiddelbare kommentarer til betydningen af at nedlægge Depotrådet, men vurderer, at det nye forslag om nedsættelse af et jordforureningsnetværk og om regionsrådenes direkte indberetning til Miljøministeren er et godt alternativ.

Miljøministeriets bemærkninger:

Til DANVAs betænkeligheder ved at nedlægge Depotrådet bemærkes, at det ikke er hensigten, at de årlige afrapporteringer på jordforureningsområdet fjernes helt, men at de udarbejdes og offentliggøres på en anden måde end tidligere. Baggrunden herfor er, at det nye fællesoffentlige jordforureningsdatasystem DKjord giver nye muligheder for at behandle og offentliggøre jordforureningsdata. Således er det planen, at oversigter over indsatsen på jordforureningsområdet kan offentliggøres via internettet i stedet for i en redegørelse, og at overblikket over området derved bibeholdes. Redegørelsen har været en stor administrativ opgave for Depotrådet, og det vurderes, at hvis denne kan løses mere hensigtsmæssigt ved brug af nye digitale løsninger, vil den tilbageværende opgave i Depotrådet være begrænset og kan løses mere hensigtsmæssigt via et netværk.

Miljøministeriet vurderer, at DANVAs forslag om at opretholde Depotrådet i en periode, samtidig med at erfaringer med netværksmodellen indhentes, vil kunne opleves som dobbeltarbejde for organisationerne, der skal deltage i begge grupper. I forhold til at videreføre gennemslagskraften i Depotrådet foreslår Miljøministeriet i stedet for, at der udarbejdes et kommissorium for netværket, hvori det kan udtrykkes, at netværket har mulighed for at foreslå løsninger på jordforureningsområdet i fællesskab. Ligeledes kan kommissorium, referater, beslutninger og anbefalinger fra netværket offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Depotrådets rådgivningsfunktionen er i praksis sjældent blevet anvendt. Miljøministeriet vurderer på baggrund af den dialog, der har været på Depotrådsmøderne, at organisationerne har et behov for at repræsentere egne holdninger, og Miljøministeriet vurderer, at et netværk vil give god mulighed for at foreslå fælles løsninger, samtidig med at organisationernes egne synspunkter fastholdes.

7. Forøgelse af forsikringsloftet for villaolietanke, § 1, nr. 25 og 26 (Lovens § 49, stk. 5)

KL finder ændringen af grænsen for forsikringsdækning på villaolietanke fra 2 mio. kr. til 4 mio. kr. positiv, selv om det må forventes, at der stadig vil være enkelte sager, som overskrider 4 mio. kr.

KL bemærker endvidere, at det er vigtigt for kommunerne, at der via § 49, stk. 5, sker en ændring af forsikringsdækninger i villaolietanksager fra 2 millioner kroner

til 4 millioner kroner, og at beløbet fremover indeksreguleres, således at beløbet følger omkostningsudviklingen.

KL gør opmærksom på, at der måske bør skrives ”inkl. moms” i § 49, stk. 5, da det jo i virkeligheden er 3,2 mio. kr. eks. moms.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet er enig med KL i, at beløbet skal være inklusive moms, og har derfor tilrettet forslaget i overensstemmelse hermed.

8. Kildeopsporing i forbindelse med tilsyn og håndhævelse, § 1, nr. 32 (Lovens § 66, stk. 2)

Danske Regioner anfører, at forurening af overfladevand normalt hører under kommunernes kompetenceområde, og at det synes vidtgående, at regionerne skal opspore forureningskilder til overfladevandsforureninger. Danske Regioner foreslår bestemmelsen ændret, således at det kun er kilder til forureninger, der hidrører eller med stor sikkerhed må antages at hidrøre fra jordforurening, der er omfattet af regionsrådets pligt til opsporing.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet er enig med Danske Regioner og har slettet overfladevand i § 66, stk. 2.

9. Vurdering af lovforslagets konsekvenser for regionernes økonomi, lovbemærkningerne kapitel 3

Dansk Affaldsforening vurderer, at Miljøministeriets skøn på 60-70 lokaliteter, hvor der vil komme renere overfladevand, er meget lavt sat, idet DTU tidligere har vurderet, at der kan sive forurening ud i vandmiljøet fra mere end 500 gamle lossepladser, og at der på mindst 50 af dem ryger så mange skadelige stoffer ud, at det er nødvendigt med en eller anden form for akut indgreb. De samlede omkostninger på 50 millioner til undersøgelse og 50 millioner kroner til afværgeforanstaltninger vurderes derfor som meget lavt sat, set i lyset af at der tidligere er kortlagt og registreret mere end 3000 gamle affaldsdepoter i Danmark, og set i lyset af at Miljøministeriet endnu ikke har tilvejebragt et overblik over, hvor mange lossepladser og hvilke stoffer der reelt udgør et faktisk problem.

Danske Regioner bemærker, at de har indgået en aftale med Miljøministeriet om, at opgaven håndteres af regionerne inden for en ramme på 50 mio. kr. til kortlægning og risikovurdering af disse forureninger. Det er hensigtsmæssigt, at opgaven løses af regionerne, der har den fornødne ekspertise, og som kan integrere arbejdet med det arbejde, der foregår i dag. Det fremgår af aftalen, at regionerne finansierer opgaven gennem omprioriteringer af det igangværende arbejde. Danske Regioner gør opmærksom på, at det ikke umiddelbart er muligt på nuværende tidspunkt at fastslå, om den afsatte ramme på 50 mio. kr. er tilstrækkelig. Det vil afhænge af resultatet af Miljøministeriets igangværende undersøgelser af, hvordan opgaven kan afgrænses. Det kan derfor først vurderes, når den udfyldende bekendtgørelse og vejledning foreligger. Danske Regioner foresætter derfor, at det kommende arbejde vil munde ud i, at opgavens omfang afgrænses således, at den kan gennemføres inden for rammen.

Danske Regioner tilføjer, at usikkerheden om økonomien i endnu højere grad gælder udgifterne til løsning af akutsager. Det økonomiske omfang af denne

opgave vil først blive klart, efterhånden som arbejdet skrider frem. Danske Regioner har noteret sig, at det fremgår af lovbemærkningernes afsnit 2.2.2, at hensigten er, at akutoprydninger begrænses til det absolut nødvendige i kortlægningsperioden. Hensigten er, at alle forureninger i videst muligt omfang håndteres i samme systematiske forløb som de øvrige opgaver på jordforureningsområdet. Danske Regioner finder det afgørende at fastholde denne intention af såvel økonomiske grunde som af hensyn til en samlet prioritering og mulighederne for at gennemføre den samlede opgave på en ressourceeffektiv måde.

Danske Regioner anfører, at det skal fremgå af lovbemærkningerne, at opgaven med kildeopsporing og akutte sager er afgrænset meget snævert og præcist, og indsatsen i forbindelse med, at alt grundvand omfattes, skal præciseres, så det fremgår, at det kun er undtagelsesvist, at der skal foretages en indsats uden for områder med drikkevandsinteresser, eksempelvis ved en vandforsyningsboring i et sådant område. Det skal tillige tydeliggøres, hvad konsekvenserne i forhold til mængden af § 8-sager vil være. Hvis disse forhold ikke tydeliggøres, vil det kunne undergrave de økonomiske skøn.

Danske Regioner bemærker til lovforslagets afsnit 2.1, at grundlaget for skønnet over antallet af almindelige forureninger, der potentielt kan påvirke overfladevand, ikke kendes. Danske Regioner kan derfor ikke på det nuværende grundlag skønne, hvor mange jordforureninger der potentielt vil kunne påvirke overfladevand. Der forventes først at kunne gennemføres et sikkert skøn, når den udfyldende bekendtgørelse og vejledning foreligger.

Til afsnit 3.2 om regionernes udgifter bemærker Danske Regioner, at de ikke har mulighed for at forholde sig til dette skøn, før den bekendtgørelse og vejledning, der bebudes i bemærkningernes afsnit 2.2.2., foreligger. Danske Regioner har derfor lagt Miljøministeriets skøn til grund for aftalen om at finansiere den nye indsats inden for den nuværende ramme gennem omprioritering.

Danske Regioner gør opmærksom på, at det er uklart, hvad der menes med afsnittet om "beskyttelseszone" i afsnit 3.2.

Med hensyn til, at der ikke er fundet finansiering til opgaven fra 2020 og frem, og at finansieringen heraf skal forhandles med Danske Regioner i 2019, gør Danske Regioner opmærksom på, det er væsentligt at opretholde en rimelig balance mellem den nye indsats og indsatsen over for grundvandet, således at grundvandsindsatsen ikke udskydes unødigt.

DANVA gør opmærksom på, at med de midler, der i dag er sat til området, vil det tage en meget lang årrække, inden truslerne mod grundvandet fra depoter er fjernet – og denne meget lange årrække skulle meget nødig blive endnu længere. Hvis man ikke vil tilføre flere midler til området, så foreslås det dog, at hensynet til overfladevand indgår som en yderligere parameter til prioriteringen af oprydningsindsatsen i forhold til drikkevandsinteresser.

KL finder det vigtigt, at oprydnings- og kortlægningsindsatsen i områder med særlige drikkevandsinteresser ikke forringes, med baggrund i at sikre målopfyldelse for vand- og naturplanerne. KL finder, at det derfor bør sikres, at det økonomisk er muligt at tilgodese alle aspekter af loven, herunder mulighed for fortsat at prioritere oprydning og kortlægning af forurenede grunde inden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

KL gør opmærksom på, at ændringerne vil betyde, at kommunerne skal meddele flere tilladelser efter § 8 end i dag. Der vil derfor være behov for en nærmere afklaring af de økonomiske konsekvenser af lovændringen.

KL påpeger, at når opgaven skal løses inden for de eksisterende økonomiske rammer, betyder det, at pengene til disse nye opgaver går fra regionernes indsats over for grundvandsbeskyttelse. Det er meget u hensigtsmæssigt, da de afsatte midler hertil i forvejen er alt for begrænsede. Tidshorisonten for afværge af forureninger i eksempelvis Region Hovedstaden er 50 - 60 år. Denne horisont må forventes rykket til måske 80 - 100 år. KL finder det meget utilfredsstillende for borgere og kommuner, der forsynes fra vandindvindinger i bynære områder med gamle forureninger. Disse forureninger kan kun afværges via den offentlige indsats (pga. manglende påbudsmuligheder), og med et bredere fokus for den offentlige indsats vil der formentlig gå længere tid, før regionen kan prioritere disse sager. Konsekvenserne kan være, at bynære kildepladser må lukkes, og at udgifterne til afværge af forureningerne i grundvandet bliver mange gange større, da forureningerne vil sprede sig til større områder. Der er samtidig øget risiko for, at forureningerne breder sig til andre kildepladser. KL fraråder derfor, at midlerne til den offentlige indsats mod grundvandstruende jordforurening reduceres. KL anbefaler, at der i lovforslaget indarbejdes bestemmelser, så den offentlige indsats mod grundvandstruende forureninger ikke nedprioriteres.

Landbrug & Fødevarer finder det yderst vanskeligt at vurdere konsekvenserne af lovændringen, når den nærmere udmøntning af reglerne om regionernes fastlæggelse af indsatsområder, herunder tidsfrist for arbejdet, udskydes til en bekendtgørelse. Landbrug & Fødevarer bemærker, at indsatsområderne i § 6, stk. 1, efter lovforslaget nu omfatter hele grundvandsressourcen, overfladevand og internationale naturbeskyttelsesområder foruden arealer med bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads, hvor det kan have skadelig virkning på mennesker. Landbrug & Fødevarer anfører, at dette i praksis må betyde, at det er et væsentligt større areal, der skal kortlægges og risikoscreenes efter endnu ikke fastlagte kriterier med henblik på en eventuel videre offentlig indsats, og at dette må betyde, at langt flere landbrugsbedrifter og virksomheder vil blive berørt af kravet om ansøgning om tilladelse før bygge- og anlægsarbejder på arealet, jf. lovens § 8, stk. 2. Det vil udgøre et fordyrende og forsinkende led, og omfanget og konsekvenserne heraf er efter Landbrug og Fødevarers opfattelse ikke fyldestgørende behandlet i høringsmaterialet. Landbrug & Fødevarer anmoder derfor om en nærmere vurdering af, i hvilket omfang bygge- og anlægsarbejder vil blive undergivet krav om tilladelse i medfør af § 8, stk. 2, set i forhold til i dag.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet er enig med Dansk Affaldsforening i, at lovforslagets skøn på 60-70 lokaliteter, hvor der vil komme renere overfladevand, er usikkert, også set på baggrund af, at der endnu ikke er tilvejebragt et overblik over de forurenede arealer, der kan have skadelig virkning på overfladevand.

Miljøministeriet er imidlertid ikke enig i – med forbehold for usikkerhederne – at skønnet er meget lavt sat. Det er korrekt, at DTU tidligere i en artikel i Ingeniøren har vurderet, at der kan sive forurening ud i vandmiljøet fra mere end 500 gamle lossepladser. DTUs vurdering var baseret på statistisk materiale om gamle lossepladser og andre jordforureningers placering i forhold til vandløb, søer og kyster. Det forhold, at der udsiver forurenede stoffer fra bl.a. lossepladser, kan imidlertid ikke direkte kobles med, at der er en miljømæssig risiko. Som det fremgår af lovforslaget, arbejder Miljøstyrelsen på at udvikle en

metode til systematisk at udvælge alle typer af jordforureninger, der reelt udgør en trussel for vandmiljøet. På den måde vil der kunne opnås en målrettet indsats over for forureningerne. Miljøministeriet er enig med Dansk Affaldsforening i, at nogle afværgeforanstaltninger kan være meget dyre, og skal i den forbindelse bemærke, at de af Dansk Affaldsforening nævnte 50 millioner kroner til afværgeforanstaltninger alene er et skøn for de foranstaltninger, der skal udføres i 2014-20, fordi der er behov for umiddelbare foranstaltninger (de såkaldte akut-sager). Lovforslagets samlede skøn over udgifter til videregående undersøgelser og afværgeforanstaltninger – som er meget usikkert – er på 700 mio. kr., og det ventes erstattet af et bedre skøn, når det fornødne overblik er tilvejebragt, hvilket forventeligt vil ske i 2018.

Miljøministeriet er enig med Danske Regioner i, at regionerne har den fornødne ekspertise og kan integrere arbejdet med det øvrige arbejde, som skal udføres i henhold til jordforureningsloven. Miljøministeriet er ligeledes enig i, at opgavens omfang i 2014-2020 så vidt muligt skal afgrænses således, at den kan gennemføres inden for den ramme, der er angivet i lovforslaget. Dette sikres bl.a. gennem det udvalg, der som aftalt nedsættes med repræsentanter for Danske Regioner, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, som vil følge udviklingen og sikre, at den økonomiske ramme for perioden 2014-2020 overholdes, og som regionerne kan konsultere, inden de påbegynder foranstaltninger på forurenede arealer. Miljøministeriet planlægger endvidere at tilrettelægge det kommende arbejde med en bekendtgørelse og en vejledning således, at kortlægningsopgaven kan holde sig inden for den aftalte ramme, og Danske Regioner inviteres til fortsat at deltage i og følge dette arbejde.

Miljøministeriet er enig med Danske Regioner, KL og Landbrug & Fødevarer i de uklarheder, som er påpeget i lobemærkningerne om, hvor meget grundvand, der omfattes af den offentlige indsats, herunder hvad der menes med afsnittet om "beskyttelseszone". Dette er nu tilrettet, således at det bl.a. fremgår tydeligt, at lovforslaget ikke indeholder en udvidelse af grundvandsindsatsen ud over den grundvandsindsats, der har til formål at løse problemerne for den almene vandforsyning og overfladevandet. Miljøstyrelsen har i øvrigt præciseret lobemærkningerne omkring opgaven med kildeopsporing.

Til DANVA's, Danske Regioners og KLs bemærkninger om balancen mellem den nye indsats over for overfladevand og natur i forhold til indsatsen over for grundvandet bemærkes, at det er korrekt, at opgaven med at tilvejebringe overblik over de jordforureninger, der kan have skadelig virkning på overfladevand og natur, og sætte ind over for jordforureninger, som kræver umiddelbare foranstaltninger, skal finansieres gennem omprioriteringer inden for den eksisterende ramme. Det drejer sig dog samlet om under 5 % af regionernes samlede budget i perioden 2014-2020.

For så vidt angår DANVA's forslag om, at hensynet til overfladevand indgår som en yderligere parameter til prioriteringen af oprydningssindsatsen i forhold til drikkevandsinteresser, henvises til betragtningerne i Miljøministeriets bemærkninger under afsnit 4.

10. Øvrige kommentarer

Dansk Affaldsforening vurderer, at der kan ske en udsivning til overfladevandet fra § 19-projekter samt evt. genanvendelse af bygge- og anlægsaffald samt restprodukter afhængigt af projekternes beliggenhed i forhold til recipienten.

Dansk Affaldsforening finder det ikke klart, om denne type projekter også vurderes som et indsatsområde i lovforslaget.

DN finder, at det er en grundlæggende brist i kortlægningsstrategien, at hvor forureningen er grundvandsbåren og transporteres ind på nabogrundene, bliver disse ikke kortlagt og kommer dermed ikke til at fremgå af de offentlige registre og oversigter over forurenede grunde. Dette betyder efter DN's opfattelse, at det bliver vanskeligt at få overblik over, om recipienter kan blive påvirket af en forurening fra en matrikel måske flere hundrede meter opstrøms.

Danske Regioner foreslår, at kravet om § 8-tilladelse ændres, så den gælder alle anlægsarbejder, og listen over mulige vilkår (stk. 4) bør inddrage hensynet til forværring af situationen på naboejendomme.

Danske Regioner foreslår, at bestemmelsen om boligerklæringer i § 21, stk. 3, ophæves, da information om en forurenings betydning for ejendommens anvendelse som bolig allerede findes i form af en nuancering i medfør af § 12 a, og lovforslaget indeholder en ny pligt til, at nuanceringen skal fremgå af det digitale offentlige register. Det er således danske Regioners opfattelse, at boligerklæringen indeholder således ikke information, der ikke allerede findes.

Danske Regioner foreslår til § 63, stk. 1, at ordene ”i forbindelse med undersøgelser og afværgeforanstaltning efter kapitel 3 og 4” ændres til: ”i forbindelse med regionsrådets undersøgelser og afværgeforanstaltninger efter denne lov”. Begrundelsen er, at der gennemføres en række undersøgelser af fuldstændig samme karakter som dem, der er nævnt i § 63 med henvisning til kapitel 3 og 4, men som har sit ophæng i andre bestemmelser i loven. Som bestemmelsen er affattet, skal f.eks. boringer ved indledende undersøgelser, som skal skabe grundlaget for en kortlægning, behandles af andre myndigheder, selvom de fysisk er identiske med de undersøgelser, der er omfattet af § 63, og tilmed ofte er af mindre omfang.

Danske Regioner foreslår, at der indsættes et nyt stk. i § 67, om at tilsynsmyndigheden kan forbyde fortsat drift og evt. forlange virksomheden/aktiviteten fjernet, og at tilsynsmyndigheden kan påbyde den ansvarlige at genoprette den hidtidige tilstand.

KL bemærker i relation til den foreslåede ændring af § 14, at yderligere differentiering af registrets oplysninger vil være relevant, således at registreret udover "udgået af kortlægningen" også får en status der hedder henholdsvis "udgået af kortlægningen - lettere forurennet" og "udgået inden kortlægning". Den sidste vil typisk dække situationer, hvor forureningen er fjernet inden kortlægningen, f.eks. påbudssager og forureninger, som konstateres under bygge- og anlægsarbejde.

KL mener, der bør overvejes, om er det værd at overveje, om overfladevand, der påvirkes ved større vej- og anlægsprojekter, skal beskyttes vha. § 8 tilladelser.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet forstår Dansk Affaldsforenings spørgsmål til, om godkendte anlæg til genanvendelse af forurennet jord eller bygge- og anlægsaffald (bl.a. § 19-projekter) vurderes som indsatsområder, som et spørgsmål vedrørende lovens tolkning, som ikke er direkte aktualiseret af lovforslaget. Miljøministeriet skal dog bemærke, at sådanne projekter almindeligvis ikke vil blive omfattet af den

offentlige indsats, men at det teoretisk set godt vil kunne forekomme, f.eks. hvis en § 19-tilladelse til et anlæg er tilbagekaldt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 20, og det ikke har været muligt for myndighederne at håndhæve tilbagekaldelsen.

Til DNs og Danske Regioners og KLs øvrige ønsker bemærkes, at konsekvenserne heraf ikke er tilstrækkelig belyst. Da forslagene efter Miljøministeriets opfattelse ikke har direkte relation til lovforslaget, har Miljøministeriet noteret sig synspunkterne og vil inddrage disse i et eventuelt kommende arbejde med disse områder.